

9.1. Homoszexuális viselkedés
9.2. Történeti háttér
9.3. Etikai megfontolások

9. A homoszexuális viselkedés. A homoszexualitás történeti háttére. Keresztyén-etikai megfontolások

9.1. A homoszexuális viselkedés

A homoszexualitás meghatározása nem könnyű feladat. A legelterjedtebb megfogalmazása: **azonos nemű emberek egymás iránti vonzódása** (Buda, 2002). Annak függvényében, hogy az azonos nemű felek közti nemi kapcsolat létrejött és a felek kielégüléshez jutottak **nyílt homoszexualitásról** beszélünk. A **rejtett homoszexualitásról** akkor beszélünk, mikor a vonzalom az azonos nemű fél iránt megvan, de nem történik meg annak fizikális (testi) kifejeződése. A személy magába rejtí vonzódását és titokban tartja. Ugyanez a jelentéstartalom fedi azt az állapotot, melyben a homoszexuális készítés és vonzódás már megvan, de az **ego** előtt rejtve marad, mivel az önmagáról alkotott képben a homoszexualitás lehetősége nem szerepel.

Kizárólagos homoszexualitásnak azt nevezzük, amikor a másik nem iránt semmiféle vonzalmat nem érez.

Maga a kifejezés kb. 125 évvel ezelőtt született.

A homoszexualitás gyűjtőfogalom. **B e s z é l h e t ű n k f e j l ő d é s i homoszexualitásról**, mely már kora fiatalkorban megjelenik és nyílt vagy latens módon együtt fejlődik a személyiséggel. Beszélünk **pszeudohomoszexualitásról**, mely periodikusan, vagy valamely sajátos életkörülmény következtében kerül felszínre, pl. börtönben, munkatáborban, hosszújaratú hajókon, stb. Beszélünk **életviteli homoszexualitásról**, mely alkalmi krízisállapot következtében lép fel.

A homoszexualitás meghatározásában két szempont lényeges: a megfigyelhető viselkedés és a nehezen megragadható érzelmi viszonyulás, beállítódás. A kettő nem mindig azonos irányú. Lehet valaki rejtett homoszexuális úgy, hogy érzéseit soha nem mutatja ki, és lehet homoszexuális viselkedési mintájú, azonos lelki beállítódás nélkül (pl. börtönben vagy zárt közösségben).

Betegség-e a homoszexualitás?

Az orvoslásban projektív tesztek használatával készültek a homoszexualitás felderítésére, de kérdéses, hogy ezek a tesztek mennyire alkalmasak a homoszexualitás beazonosítására (Buda, 2002).

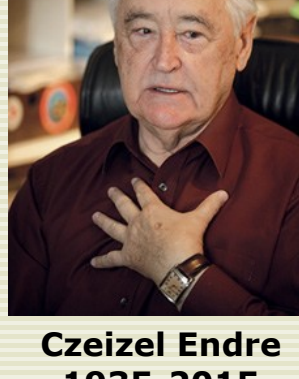
Kétségtelen, hogy az elmúlt század közepéig a homoszexualitást ún. **Felhhaltung**-nak azaz hibás beállítódásnak tartották (Giese, 1965). Ennélfogva, mint beteges elhajlás, büntetendő cselekedet volt. **Ez az állapot csak a '60-as évek után változott.**

Érdemes az alábbi kisfilmet megtekinteni, mely közelebb hozza az ún. betegségértelmezést (A **Videó** 2001-ben lett publikálva).

Az újabb nézetek igyekeznek lehántani a homoszexualitásról minden társadalmi minősítést és befolyásolást, a szexuális viselkedés egy gyakori formájának fogják fel. Ez kifelé vezető út abból a státusból, mely szerint az orvoslás, a pszichológia és pszichopatológia csak diagnózis által tudott a homoszexualitás problémájához közelíteni.

Ma a szakemberek többsége **nem tartja a homoszexualitást perverz elhajlásnak**. A pszichiátria, mely régen **parafiliás** rendellenességnek nevezte, ma az alternatív életstílus kifejeződésének tartja (Kovács, 2007).

A genetika válasza nem hagyható figyelmen kívül. Ennek megértéséhez Czeizel Endre e témában készült rövid interjút ajánljuk meghallgatásra (**A hanganyag a 9. Modul menüjéből indítható.**)

Czeizel Endre
1935-2015

K-MOOC ÓBUDAI EGYETEM	BIOETIKA ÉLET-, CSALÁD-, EGÉSZSÉG- ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM	KOVÁCS SZABOLCS BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
9.1. Homoszexuális viselkedés	9. A homoszexuális viselkedés. A homoszexualitás történeti háttere. Keresztyén-etikai megfontolások	
9.2. Történeti háttér	9.2. A homoszexualitás kultúrtörténeti háttere	
9.3. Etikai megfontolások	<p>Kultúrtörténeti utalások beszélnek arról, hogy a homoszexualitás nem modernkori jelenség csupán. Már a törzsi népeknél kisebb-nagyobb gyakorisággal előforduló szexuális magatartásforma ez. Ford és Beach 1952-ben végzett felmérései szerint a primitív közösségek 64%-ban fordul elő akár intézményes formában is homoszexualitás. Számos természeti törzsből a serdülő fiúk beavatási szertartásaként alkalmazzák.</p> <p>Érdekes megfigyelés, hogy a homoszexualitás azokban a közösségekben válik gyakoribbá, ahol szabályozzák, vagy tiltják, ahol szexuális szabadosság van, ott ez kevésbé fordul elő.</p> <p>Az ószövevényi előfordulások azt igazolják, hogy a zsidóság kultúrkörében ismert, de törvény által tiltott cselekedet volt az azonos neműek közti érintkezés. Ennek mélyén főként a természetes szaporodásra irányuló hangsúlyos törekvés állt. Ezt a törekvést szolgálta a fiútestvérek gyermeknemzési programja az özvegyen maradt feleségekkel (1Móz 38).</p> <p>A görög kultúrkörben, majd az ókori Rómában a homoszexualitás szabad szexuális magatartásforma volt. Sőt, Platon feljegyzi, hogy kétféle szerelem létezik, az egyik az eros epigai, földi- (ez volt a heteroszexuális kapcsolat) és az eros urania, vagyis mennyei szerelem, mely két férfi szerelmi kapcsolatának megélésére vonatkozott.</p> <p>A keresztyén kultúrkör egyértelműen elítélte a homoszexualitást, amit súlyos bűnnek tartott. A bűnértelmezés a Biblia tanításába gyökerezett: 3Móz 18. 20, 10-22; Róm 1,26-27. Annyira szigorú rendelkezés volt, hogy gyakran halállal sújtották a vétkest. A IV-V. század egyetemes zsinatai megszövegezték a homoszexualitásra vonatkozó törvényeket. Ez öröklődött át a középkori egyházi hagyományba is, mely ezt a magatartást hasonló módon elítélte, az ördög művének tartotta.</p> <p>A polgáriasodást követően egyre inkább felszínre kerül a homoszexuális viselkedés. Egyre több szakirodalom és publicisztika foglalkozik a jelenséggel, sőt a nagyobb botrányok miatt a homoszexualitás ügye egyre inkább bevonul a közgondolkodásba.</p> <p>Magnus Hirschfeld, jogi aktivista, aki a homoszexualitás alkotmányos jogrendbe illesztését szorgalmazta. Sikertelenül próbált bizonyítani, hogy a homoszexualitás már gyermekkortól kezdve determinált (1904). Ezen kívül a homoszexuálisokat mint a társadalom termelő és hasznos tagjait jellemzi, ezért az alapjogok megilletik őket is. Nyilvános helyek létesülnek (bárok, klubok), ahol az érintettek rendszeresen találkozhatnak.</p> <p>A homoszexualitás társadalmi megítélése az '50-es évekre változott meg. A liberalizálódás, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (1948), a szexualitás körüli tabuk felszabadulása, a Kinsey-féle szexuális magatartással kapcsolatos felmérések eredményezték, hogy a szexuális deviációkról is lehetett nyíltan beszélni.</p> <p>Magyarországon az 1878-as törvény a – felnőtt férfiak – kölcsönös beleegyezéssel történő homoszexuális kapcsolatait még szankcionálta, míg az 1961-es törvényben ez a bűncselekménytípus már nem szerepelt.</p> <p>Mindezek alapján elmondható, hogy a 20. század második felében a magyar jogalkotók a homoszexualitást egyfajta "abnormális" biológiai – és így nem büntetendő – jelenséggé határozták meg, mely ugyanakkor mégis valamilyen módon eltanulható és elsajátítható különösen az ifjúság számára elkerülendő veszélyekkel jár.</p> <p>Az 1990-es évek végére a homoszexualitásra vonatkoztatható magyar jogalkotás ellentmondásai a jogalkalmazásban is felszínre törtek: több konkrét esetben is felmerült az azonos neműek kapcsolatát megkülönböztetéssel kezelő jogszabályok alkotmányellenessége. A nemzetközi – európai uniós – elvárások szintén a diszkriminatív szabályozások főülvizsgálatát vetítették előre.</p>	

9.1. Homoszexuális viselkedés
9.2. Történeti háttér
9.3. Etikai megfontolások

9. A homoszexuális viselkedés. A homoszexualitás történeti háttere. Keresztyén-etikai megfontolások

9.3. Keresztyén-etikai megfontolások

A homoszexualitás kérdéskörét tekintve egyre élesebben körvonalazódnak a törésvonalak a liberális-szabadelvű közfelfogás és a hagyományos (biblikus) nézeteket valló keresztyén kontingensek közt. Kétségtelenül nagy azoknak táborá, akik áthajlással, megengedéssel, keresztyén szellemű befogadással elfogadják/elnézik a homoszexuális népes közösség társadalmi elismertségét és térnyerését. Ennek ellenére a törésvonalak megmaradnak, sőt mélyülnek.

A Romániai Református Egyház Zsinati Főosztályának nyilatkozata—a teljesség igénye nélkül—állást foglal a homoszexualitás kérdésében „**Az élet Istené**” című bioetikai nyilatkozatában.

3. Hasonlóképpen viszonyulunk korunk azon jelenségéhez is, amely az ellentétes neműek élettársi, illetve az egyneműek tartós kapcsolatát a házassággal egyenértékűnek kívánja feltüntetni. Ismeretes előttünk, hogy vannak embertársaink, akik öröklött vagy szerzett hajlamként saját nemükhöz vonzódva képtelenek a teremtetési rend szerinti házasságra. Magát a hajlamot erkölcsileg nem minősítjük. E testvéreinket lelkipáncosó tapintattal fogadjuk, mély emberi drámájukat megértéssel és bizalmasan kezeljük. Őket az emberi méltóságot sértő, mindenfajta diszkriminatív magatartással szemben köteleességünk megvédelmezni. Mivel azonban a homoszexuális gyakorlatot mind az Ó-, mind az Újszövetség elítéli, s azt a házasságtöréssel egyenlő súlyú bűnnek tekinti (3Móz 18; 20,10–22; Róm 1,26–27), ezért egyházunk az ilyen kapcsolatokat elfogadni nem tudja, ezek egyházi megáldását lehetetlennek tartja. Mindezekből az is következik, hogy az ilyen életvitel vagy annak propagálása összeegyeztethetetlen a református lelkipásztori és vallásanári hivatással, valamint az e hivatásokra felkészítő képzéssel és mindennemű egyházi szolgálattal.

A Romániai Református Egyház nem kíván beleavatkozni az egynemű párok együttélésének az állam részéről történő – jogi vonatkozású – törvényesítésébe. Mindazonáltal – a házasság és a család védelme érdekében – visszautasítja, ha a törvényhozás az egynemű párok együttélését a házassággal teszi egyenlő értékűvé és számukra lehetővé teszi a gyermekek örökbe fogadását.

A Romániai Református Egyház a Szentírás alapján vallja, hogy a teremtetett és megváltott élet Istené, az ember neki tartozik azzal, hogy testét, lelkét tisztán őrizze meg. Tanítja, hogy az embernek mind a szent házasságban, mind azon kívül tisztán és fegyelmezetten kell élnie. Állást foglal a szexuális élet minden eltévelyedésével: a szabad nemi élettel, házasságtöréssel, prostitúcióval, pedofíliával, valamint a nemi kizsákmányolással szemben, és azokat bűnnek tekinti. Nem ítélkezik a homoszexualitás, mint hajlam fölött, de az egyneműek aktív nemi életét nem tekinti házastársi kapcsolatnak, együttélésük minden formáját és annak következményét (pl. a gyermekek örökbe fogadását) bűnnek tartja, visszautasítja, és kapcsolatukat egyházi áldásban nem részesíti.

A fenti nyilatkozat főleg tömörsége miatt kapott itt helyet. Majd mindenik történelmi keresztyén egyháznak született már hasonló nyilatkozata Magyarországon és Romániában is, melyekben **konszenzusra találnak a meglegházasság kérdésében valamint állást (és nem ítéletet) foglalnak a témában.**

Ismert, hogy a nyugat-európai keresztyén felekezetek (protestáns és római katolikus) sokkal nagyobb teret engednek a meglegházassággal és a homoszexuális magatartással szemben.

Dietmar Mieth erkölcssteológiai értekezésében a homoszexuális párok, a meglegházasság intézményének újraértelmezését szorgalmazza. Eltérve a régi utilitarista megközelítéstől, a meleg párkapcsolatot annak perszonális értékei felől közelíti meg. A homoszexuális kapcsolatok alakulásában is részt vesz a teljes személyiség, nem tárgyiasított kapcsolatról szól, intimitást élnek meg a felek, érzelmi kapcsolatiság jön létre közöttük, melynek kifejeződése megtörténik. Ennélfogva, a heteroszexuális kapcsolatok mellett a homoszexualitás nem morálisan alárendelt, hanem ún. **ontológiai mellékrendet** képvisel. Ezt az álláspontot veszi át a nyugati katolikus és protestáns egyházak zöme és a meleg pároknak teret engednek a gyülekezetben—hiszen Isten Igéje és kegyelme elől senkit nem szabad kirekeszteni (Gründel, 1993).

Látnunk kell, hogy a személyes élettörténetek sokkal változatosabban hozzák elének a homoszexualitás problémáját. Ezek meghallgatása, megértése keresztyén etikai **norma proxima**. Azonban, a keresztyén-etikai értékrend szerint nem hagyható figyelmen kívül a bibliai tanítás, melynek tiltása és szabályozása betartásra kötelezi az egyházat.

Ma jól érzékelhető törésvonal húzódik e kérdést illetően a keleti és nyugati kultúra és keresztyén egyházak között, melynek megoldása még hosszú diskurzusok eredménye lesz.

A gyakorlat felveti a megoldásra váró problémát.

Álljon itt egy rövid bejátszás két olyan fiatal részéről, akik homoszexuális hívő keresztyénekként próbálnak helyet, közösséget és megoldást találni önmaguk helyzetére. (**VIDEO**)